

Odpravljanje neskladnosti med protikorupcijsko zakonodajo in realnostjo

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. septembra 2011 o prizadevanjih EU za boj proti korupciji

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu ter Evropskemu socialno-ekonomskemu odboru z dne 6. junija 2011 z naslovom Boj proti korupciji v EU (KOM(2011)0308) in Sklepa Komisije (C(2011)3673) o uvedbi mehanizma EU za poročanje o boju proti korupciji (Poročilo EU o preprečevanju korupcije),
 - ob upoštevanju členov 67(3) in 83(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije ter stockholmskega programa Odprta in varna Evropa, ki služi državljanom in jih varuje,
 - ob upoštevanju svoje izjave z dne 18. maja 2010 o prizadevanjih Unije za boj proti korupciji¹,
 - ob upoštevanju Okvirnega sklepa Sveta 2003/568/PNZ z dne 22. julija 2003 o boju proti korupciji v zasebnem sektorju²,
 - ob upoštevanju konvencije EU, oblikovane na podlagi člena K.3 Pogodbe o Evropski uniji, o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti³ ter protokola EU, oblikovanega na podlagi člena K.3 Pogodbe o Evropski uniji, h konvenciji o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti, ki obsoja goljufije in korupcijo, ki vplivajo na finančne interese EU⁴,
 - ob upoštevanju konvencije EU, oblikovane na podlagi člena K.3(2)(c) Pogodbe o Evropski uniji, o boju proti korupciji, ki zadeva uradnike Evropskih skupnosti ali uradnike držav članic Evropske unije, o obsodbi goljufij in korupcije, ki ne zadevajo finančnih interesov EU⁵;
 - ob upoštevanju členov 115(5) in 110(2) svojega poslovnika,
- A. ker je korupcija zelo hudo kaznivo dejanje s čezmejnimi razsežnostmi in pogostimi posledicami znotraj in zunaj meja EU in ker ima Evropska unija pravico delovati na protikorupcijskem področju;
- B. ker člen 67 PDEU določa obveznost Unije, da zagotavlja visoko raven varnosti, vključno s preprečevanjem kriminala in bojem proti njemu ter približevanjem kazenskih zakonodaj, in ker člen 83 PDEU določa, da je korupcija posebno huda oblika kriminala s čezmejnimi posledicami;
- C. ker je v stockholmskem programu (4.1) korupcija na seznamu čezmejnega kriminala, ki

¹ UL C 161 E, 31.5.2011, str. 62.

² UL L 192, 31.7.2003, str. 54.

³ UL C 316, 27.11.1995, str. 49.

⁴ UL C 313, 23.10.1996, str. 2.

⁵ UL C 195, 25.6.1997, str. 2.

ogroža notranjo varnost Unije in zahteva jasen in celovit odziv;

- D. ker štiri petine državljanov EU meni, da je korupcija hud problem v njihovi državi članici (Eurobarometer iz leta 2009 o odnosu Evropejcev do korupcije) in ker je 88 % vprašanih leta 2008 v javnem posvetovanju o stockholmskem programu dejalo, da bi EU morala narediti več proti korupciji;
- E. ker je vsako leto zaradi korupcije izgubljenih približno 120 milijard EUR, kar je en odstotek BDP EU (KOM(2011)0308);
- F. ker korupcija spodkopava pravno državo, vodi v zlorabo javnih sredstev na splošno in sredstev davkoplačevalcev EU in izkrivljanje trga, saj je vplivala tudi na sedanjo gospodarsko krizo;
- G. ker gospodarsko okrevanje držav članic, ki jih je prizadela gospodarska in finančna kriza, ovirajo korupcija, utaja davkov, davčne goljufije in druga kazniva dejanja na gospodarskem področju; ker je v primeru splošne deregulacije in privatizacije izjemno visoko tveganje korupcije, ki se ji je treba zoperstaviti z vsemi sredstvi;
- H. ker korupcija povzroča socialno škodo, saj jo kriminalne organizacije uporabljajo za zagrešitev drugih hudih kaznivih dejanj, kot sta trgovina z mamili in ljudmi (KOM(2011)0308);
- I. ker je pri nekaterih voditeljih in nosilcih odločanja opaziti pomanjkanje odločne politične zavezanosti za boj proti korupciji v vseh njenih oblikah in ker je izvajanje protikorupcijske zakonodaje v državah članicah neenako in na splošno nezadovoljivo (KOM(2011)0308);
- J. ker tri države članice EU še niso ratificirale kazenskopravne konvencije Sveta Evrope o korupciji, dvanajst jih še ni ratificiralo njenega dodatnega protokola ter sedem jih še ni ratificiralo civilnopravne konvencije o korupciji; ker tri države članice še niso ratificirale konvencije Združenih narodov proti korupciji ter pet držav članic EU še ni ratificiralo konvencije OECD o boju proti podkupovanju;
- K. ker zaznavanje korupcije resno spodkopava medsebojno zaupanje med državami članicami ter tako vpliva na sodelovanje na področju pravosodja in notranjih zadev;
- L. ker ostaja sodelovanje na področju pravosodja v primerih korupcije čezmejnih razsežnosti zapleteno in počasno;
- M. ker lahko korupcija, če se z njo ne spoprime na pravi način in takoj, spodkopa zaupanje v demokratične institucije in oslabi odgovornost političnih voditeljev (KOM(2011)0308);
- N. ker je korupcija ohranjala na oblasti mnogo diktatorskih režimov in jim omogočala preliv velikih denarnih zneskov na račune v tujih bankah, tudi evropskih; ker morajo države članice okrepiti svoja prizadevanja za odkrivanje in zamrznitev ukradenega tujega premoženja, da se lahko vrne zakonitim lastnikom;

1. pozdravlja dejstvo, da je Komisija 6. junija 2011 sprejela protikorupcijski sveženj¹, ki vsebuje sporočilo o boju proti korupciji v EU in sklep o oblikovanju poročila o preprečevanju korupcije v EU;
2. poziva Komisijo, naj v okviru svoje varnostne agende za prihodnja leta prednostno obravnava boj proti korupciji ter temu nameni tudi človeške vire;
3. poziva Komisijo, naj prek svojega mehanizma poročanja ključno pozornost nameni izvajanju protikorupcijske zakonodaje in odvračilnih sankcij, vključno s tistimi, ki so jih določili organi kazenskega pregona in sodstvo;
4. poziva Komisijo, naj si prizadeva za prevzem in izvajanje protikorupcijske zakonodaje v EU, vključno z odvračilnimi sankcijami, ter naj sprejme ukrepe za spodbujanje držav članic, da bodo prevzele in izvajale pomembne mednarodne in regionalne protikorupcijske instrumente;
5. poziva Komisijo, naj pri izvajanju mehanizma poročanja EU o boju proti korupciji zagotovi, da bodo v skupini strokovnjakov ter mreži raziskovalcev tudi neodvisni strokovnjaki, da bodo vsi strokovnjaki dokazano poštene, ugledni in strokovno podkovani ter da bodo prisotne tudi različne organizacije civilne družbe;
6. zahteva, naj Komisija preuči možnost, da bi zaradi nujnosti reševanja tega vprašanja zaradi sedanje gospodarske krize v mnogih državah članicah predložila vmesna protikorupcijska poročila pred letom 2013;
7. poziva Komisijo, naj na podlagi člena 83(1) PDEU sprejme minimalna pravila o opredelitvi korupcije in sankcij zanj, glede na njene čezmejne razsežnosti in posledice za notranji trg;
8. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da v državah članicah ni napredka pri izvajanju okvirnega sklepa Sveta 2003/568/PNZ o boju proti korupciji v zasebnem sektorju; poziva države članice, naj prevzamejo in izvajajo določbe tega okvirnega sklepa;
9. poziva Svet in države članice, naj v celoti izvajajo konvencije EU iz leta 1995 in 1997 o obsodbi goljufij in korupcije;
10. predlaga Komisiji, naj sprejme nadaljnje ukrepe na ravni EU za usklajevanje zakonodaje o zaščiti informatorjev (vključno z zaščito pred tožbami zaradi obrekovanja in klevet ter kazenskimi obtožbami) ter kaznovanju nezakonitega prisvajanja premoženja;
11. poziva vse institucije EU, tudi agencije EU in države članice, naj z oblikovanjem kodeksov obnašanja ali izboljšanjem že obstoječih zagotovijo več preglednosti, z jasnimi pravili o navzkrižju interesov, ter naj sprejmejo ukrepe za preprečevanje korupcije in boj proti njej pri njenem prodiranju v politiko in medije, tudi z večjo preglednostjo in nadzorom nad financiranjem in vlaganjem sredstev;
12. poziva države članice, naj finančne in človeške vire vlagajo v boj proti korupciji; poudarja,

¹ Protikorupcijski zakonodajni sveženj vsebuje sporočilo o boju proti korupciji v EU, sklep o uvedbi mehanizma poročanja EU o boju proti korupciji, poročilo o izvajanju Okvirnega sklepa Sveta 2003/568/PNZ o boju proti korupciji v zasebnem sektorju in poročilo o načinih sodelovanja Evropske unije v skupini držav proti korupciji (GRECO) pri Svetu Evrope.

da morajo države članice pri preiskovanju in kazenskem preganjanju kaznivih dejanj, povezanih s korupcijo, sodelovati z Europolom, Eurojustom in OLAF;

13. poziva Komisijo in Eurojust, naj v primerih čezmejne korupcije zagotovita učinkovitejšo in hitrejšo izmenjavo dokumentov in informacij med nacionalnimi sodišči;
14. poziva Svet, naj zagotovi potrebno politično voljo, ki jo v nekaterih državah članicah sedaj primanjkuje, za boj proti korupciji in izvajanje ukrepov, ki jih je sprejela Komisija v svojem protikorupcijskem svežnju in širšem svežnju o zaščiti zakonitega gospodarstva;
15. poziva Svet in Komisijo, naj si prizadevata, da bo sedanja mreža osrednjih nacionalnih točk proti korupciji postala učinkovitejša, ter poziva Komisijo, naj Evropskemu parlamentu poroča o delovanju te mreže;
16. poziva Svet in države članice, naj ratificirajo in v celoti izvajajo konvencijo Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) o boju proti podkupovanju tujih uradnikov v mednarodnem poslovanju; poudarja negativne posledice podkupovanja tujih uradnikov za temeljne pravice, okolje in razvojno politiko Unije;
17. poziva Komisijo, naj pospeši svoje delo, da bo izpolnila svoje obveznosti poročanja iz konvencije ZN proti korupciji;
18. meni, da boj proti korupciji vključuje večjo preglednost finančnih transakcij, zlasti tistih, ki zadevajo tako imenovane offshore jurisdikcije (jurisdikcije zunaj visoko obdavčenih območij) v EU in drugod po svetu;
19. poziva Svet, naj pri sklepanju sporazumov s tretjimi državami (zlasti s tako imenovanimi offshore jurisdikcijami) o omogočanju izmenjave informacij o bančnih računih in finančnih transakcijah med državljani EU in družbami v teh državah, deluje skupaj s Komisijo;
20. poziva Komisijo, naj bo boj proti anonimnim navideznim družbam v jurisdikcijah, kjer velja davčna tajnost, ki omogočajo nezakonite finančne tokove, ključni element prihodnje reforme direktive proti pranju denarja;
21. poziva Komisijo, naj zagotovi močno politično usklajenost mehanizma za poročanje o boju proti korupciji z novo strategijo proti goljufijam in zakonodajno pobudo za odvzem sredstev, pridobljenih s kaznivimi dejanji, tudi v širšem svežnju o zaščiti zakonitega gospodarstva;
22. poziva Komisijo, naj Evropskemu parlamentu vsako leto poroča o izvajanju protikorupcijske politike EU ter naj vsakič, ko je potrebno in možno, predloži vmesna poročila o posebnih problemih, povezanih z bojem proti korupciji v EU;
23. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.